

bepaling, dat voor de ramen „ijzeren kruiswerk” zou worden gemaakt. Dezelfde pastoor Van Dijk deelde burgemeesteren in 1783 mee, dat hij „bij gunstige gelegenheid eigenaar (was) geworden van een cabinet- of huisorgeltje” en verzocht dit te mogen plaatsen op het oxaal der kerk en te gebruiken tot ondersteuning van den kerkzang, aangezien „zulx noodwendig (was) geworden om het klein getal der zangers”. Ter ondersteuning van zijn verzoek merkte hij op, dat „voor veele jaaren (aldaar) reets een orgeltje gestaan heeft” en dat „in de nu verlaaten Roomse kerk, naast die der supplianten geleege, een formeel kerkorgel is in gebruik geweest”. Na ingewonnen advies van den havenmeester op Delfshaven stonden burgemeesteren dit verzoek toe ¹⁾.

Nog eenmaal komt de Oud-Katholieke gemeente in het licht en wel bij de omwenteling van 1795 ²⁾.

Als in de nadagen der oude republiek in leesclubs geestdriftig getinnegieterd en in exercitie-genootschappen met wapens gekletterd en bloeddorstig gespeecht wordt, blijft ook Delfshaven niet achter. Daar krijgt bovendien de revolutie een nog concreter taak dan elders: ze beteekent de ontvoogding van de haven, de losscheuring van de moederstad. Aan leuzen dus te Delfshaven geen gebrek. In dezen van onzen tijd uit bekeken zoo rommelig-bewogen tijd van gewichtig-doen ziet men in verschillende centra van ons land Roomsch-Katholieke kemphanen met hartstochtelijke toewijding meedoen. Figuren als de Rotterdamsche wijnkooper Midderigh en de Westlandsche pastoor Witbols maken indruk met veel gerucht. Onder de Oud-Katholieken daarentegen treden geen bijzondere voorvechters der nieuwe beginselen op. Delfshaven maakt daarop een uitzondering ondanks de geringe sterkte der statie. De veel talrijker Roomsch-Katholieken zijn te Delfshaven lijdelijker gebleven dan de Oud-Katholieken. Wel komt vrij spoedig na 1795 een notabel Roomsch-Katholiek, de scheepsbouwer Hendrik de Hoog, in het plaatselijk bewind, maar tot de voorbereiding der revolutie is door de Roomschen blijkbaar heel weinig gedaan. Onder de Oud-Katholieken echter is ten minste één

1) Zie: Kleijn, Beschrijving enz. blz. 167 en 171.

2) De gegevens voor het volgende bij Kleijn, Beschr. enz. passim.